

IN MEMORIAM

NICOLAE TESTEMIȚANU –
PERSONALITATE NOTORIE ÎN MEDICINĂ

Constantin EȚCO,
doctor habilitat în științe medicale,
profesor universitar, academician

Acum 30 de ani, la 20 septembrie 1986, a plecat în lumea celor dreپți cea mai remarcabilă personalitate din medicina contemporană moldovenească – profesorul Nicolae Testemițanu. Pe parcursul perioadei de după deces, despre activitatea acestui mare savant au scris mai multe articole colegii de facultate, co-

legi de lucru, prieteni și un șir de personalități din domeniile științei, literaturii, culturii și artei (Grigore Vieru, S. Rădăuțan, N. Corlăteanu, P. Soltan, D. Gherman, N. Gheorghiu, Gh. Paladi, I. Marin, P. Galețchi, E. Păpușoi, L. Cobileanschi, D. Batâr, V. Melnic și alții).

Pentru a-l comemora încă o dată pe acest fiu devotat al poporului nostru, vom enumera succint cele mai importante momente ale vieții și activității sale. Nicolae Testemițanu s-a născut la 1 august 1927 într-o familie de țărani înțelepți și gospodari din comuna Ochiul-Alb, județul Bălți. După absolvirea școlii medii cu distincție, pasionat de medicină, visurile îl aduc la Institutul de Stat de Medicină, pe care l-a absolvit în anul 1951. Activitatea profesională a început-o ca medic-ordinator în secția de chirurgie a spitalului raional Râșcani. După aceasta face secundariatul clinic și în 1954 devine asistent la Catedra de Chirurgie Generală. În anul 1955 este numit medic-șef al Spitalului Clinic Republican, unde manifestă un interes deosebit față de dezvoltarea asistenței medicale a populației rurale.

În anul 1957, Nicolae Testemițanu fondează și devine primul redactor al revistei *Ocotirea Sănătății* (actualmente *Curierul Medical*). După susținerea tezei de candidat în anul 1958 se afirmă ca savant, iar mai apoi, în luna martie 1959, este numit în funcția de rector al Institutului de Medicină din Chișinău, evidențiindu-se în această funcție ca un conducător erudit și capabil. Talentul lui Nicolae Testemițanu în calitate de organizator al ocrotirii sănătății se reliefează mai apoi în postul de Ministru al Sănătății (numit în aprilie 1963). Pornind de la necesitatea populației republicii în cadre medicale cu studii superioare și medii de specialitate, el a argumentat și a realizat deschiderea unui șir de facultăți noi, a contribuit la

consolidarea bazei materiale a instituțiilor din sistemul de sănătate, a introdus noi forme și metode progresiste de organizare a asistenței medicale, de profilaxie, diagnostic și tratare a bolilor.

După demiterea absolut neargumentată din funcția de ministru, între anii 1968-1970 este doctorand și în 1970 susține teza, devine profesor, iar în 1973 – șef la Catedra de Medicină Socială și Organizarea Ocrotirii Sănătății a Institutului de Medicină, pe care a condus-o până la decesul subit din 20 septembrie 1986. N. Testemițanu a manifestat un interes științific și practic deosebit față de problema *Argumentarea științifică a lichidării divergențelor esențiale în nivelurile de asistență medicală acordată populației urbane și rurale*. Catedra condusă de profesorul Nicolae Testemițanu a fost recunoscută oficial în fosta URSS ca centru științific de coordonare a problemelor organizării asistenței medicale acordate populației rurale. Savantul a argumentat și a elaborat o nouă concepție de organizare a asistenței medicale a populației, care consta în descentralizarea serviciului de ambulatoriu, centralizarea asistenței de staționar în spitalele raionale centrale, precum și organizarea pe lângă acestea a stațiilor (secțiilor) de urgență medicală.

Pentru prima dată în țară, marele savant a argumentat științific și a efectuat amplasarea rațională a rețelei de instituții medicale destinate populației rurale. Ca urmare, în anul 1983, N. Testemițanu și colectivul științific condus de el au fost distinși cu Premiul de Stat al Republicii Moldova în domeniul științei.

Profesorul Nicolae Testemițanu a fost o personalitate puternică, integră, democratică. El reprezenta etalonul moralității, nu agreea corupția și fățărnicia, avea un caracter profund uman. Își iubea și își respecta profund părinții, familia, consătenii, era strâns legat de locurile natale. Le-a ajutat consătenilor să construiască școala, grădinița de copii, spitalul, iar aceștia îl considerau ambasadorul lor la Chișinău.

În anul 1990, prin decizia Guvernului Republicii Moldova, Universității de Medicină din Chișinău i-a fost conferit numele lui Nicolae Testemițanu.

Mai amintim aici că anul 2017 a fost declarat *Anul Nicolae Testemițanu*. O decizie în acest sens a fost aprobată de Guvernul RM la 27.07.2016. Pe parcursul anului viitor vor fi organizate un șir de manifestări culturale și științifice, dedicate marcării a celor 90 de ani de la nașterea savantului.